

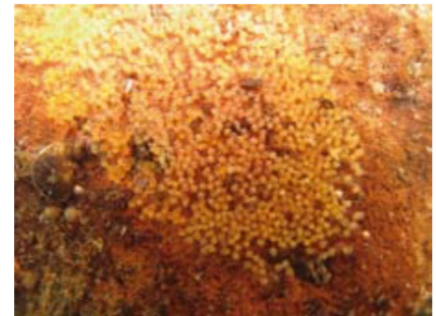
Snorkelend op zoek naar exotische grondels

Pontische stroomgrondel man en marmorgrondel man

Marmorgrondel waakt in bierfles

Nest van marmorgrondel

RAVON legt zich toe op de inheemse vissen, amfibieën en reptielen. Toch is er ook volop aandacht voor niet-inheemse soorten die ons land hebben weten te bereiken. Samen met andere VOFF-partners, Sportvisserij Nederland en Waarneming.nl willen we een goed beeld krijgen van de verspreiding van exotische dieren en planten in Nederland. Het initiatief voor deze extra aandacht voor exotische soorten ligt bij het Team Invasieve Exoten (TIE). Dit team adviseert de minister van LNV onder meer over de aanpak van invasieve exoten.

De afgelopen vijf jaar hebben zich relatief veel nieuwe vissoorten in Nederland gevestigd die zich snel over onze wateren verspreiden. Dit zou een bedreiging kunnen vormen voor de inheemse zoetwaterlevensgemeenschappen. Reguliere bemonsteringsmethoden blijken niet altijd even effectief. Veel van de exotische grondels komen vooral voor in de kunstmatige stortstenen rivieroever. Deze zijn moeilijk te bemonsteren met het schepnet. RAVON heeft afgelopen jaren goede ervaringen opgedaan met het uitvoeren van inventarisaties door middel van snorkelen langs stortstenen rivieroever en aangetakte uiterwaardwateren. Hiermee blijken soorten als de Kesslersgrondel, Zwartbekgrondel, Pontische stroomgrondel en marmorgrondel goed in kaart te brengen.

Enkele tips voor het uitvoeren van een snorkelinventarisatie.

1. Neem altijd je eigen veiligheid in acht als je in de rivier gaat snorkelen en snorkel alleen daar waar zwemmen is toegestaan!
2. Determinatie van exoten onder water vergt enige oefening. Indien je beschikt over een onderwatercamera en een filmpje maakt van de vissen die je ziet, dan vergemakkelijkt dit de determinatie.
3. Door stenen met holtes om te draaien verhoog je de kans op waarnemingen. Indien er een exotische grondel onder een steen uitschiet, let dan goed op of je ook eieren aantreft aan de onderkant van de steen (schat of tel het aantal eieren).
4. Indien je een geschikt traject gevonden hebt, verdient het

de voorkeur herhaaldelijk (bijvoorbeeld jaarlijks) te bemonsteren om zo inzicht te verkrijgen in de toe- of afname van soorten en individuen. (let ook op inheemse soorten zoals de rivierdonderpad)

Door het uitvoeren van snorkel-inventarisaties hopen we antwoord te krijgen op de volgende vragen:

1. Wat is de actuele verspreiding en dichtheid van exotische vissoorten
2. Welke positie hebben de exotische vissoorten in het voedselweb
3. Wat zijn de mogelijke gevolgen van exotische vissoorten op het Nederlandse zoetwaterecosysteem en de visfauna in het bijzonder

Een voorbeeld uit de praktijk

In 2010 werd in een aangetakt water langs de IJssel een traject van 50 meter stenige oever snorkelend geïnventariseerd. Tijdens de inventarisatie werden 100 stenen omgedraaid. Het resultaat was:

- 8 nesten van de marmorgrondel (verdedigd door mannetjes)
- 1 nest van een Pontische stroomgrondel (verdedigd door mannetjes)
- 6 rivierdonderpaden
- 5 jonge marmorgrondels
- ± 100 blankvoorns
- ± 150 baarzen
- 2 gevlekte Amerikaanse rivierkreeften

Arthur de Bruin

Foto's: Arthur de Bruin

Nest van Pontische stroomgrondel